

L'ESTRAT

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA

DONARÁ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobarà en tots los kioscos y demés llochs de venta de periódichs

Número solt: 5 céntims; número atrassat: 10 céntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas

» » un any, 3 »

Extranger: semestre, 3 pesetas

En provincias: semestre, 2'50 pesetas

» » un any, 4'00 »

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª — La correspondencia al Administrador.

UN NADAL ESPERAT

Aquests galls son los que ab l' ajuda de Deu, ens menjarém l' any que ve.

Nostres aymats lectors quedan convidats á la taula nacional.

Que no'n falti un.

Y que vingan ab las dents esmoladas.

¡Felissas!

AS campanas, las illuminacions de carácter oficial y la *Gaceta*, anunciaren días passats que la pau en Filipinas era un fet.... á 15 días vista.

Es dir, serà una realitat el dia en que 'ls jefes de la insurrecció tágala s' haigin entregat al general Primo de Rivera.

Y aquí sí que s' ens ocurreix preguntar: ¿Per qué no s' ha esperat lo dia 27, dia ficsat pels gejes iusrectes pera entregar las armas y regoneixer la superioritat de las nostres?

Dos mesos fa que 'l gobernador general del archipiélach ve parlantnos de la presentació dels cabecillas y durant aquest temps s' ha pogut mandar lo plan; y al veure que 'ls iusrectes eran tractats ab tanta deferencia y benignitat, ¡Deu sab las agallas y exigencias que s' haurán permés aquets eterns enemichs de la patria!

S' afirma que la guerra de Filipinas haurá terminat en las condicions mes satisfactorias pera 'l honor d' Espanya y del exèrcit, y que no podia aspirarse á cap altre resultat que 'l de una especie de pacte ó de conveni.

Vinga aquest pacte, vinga aquest conveni pera acabar la guerra d' aquell país, si no ha ser en mengua y desonor de la mare patria, que prou mengua y prou desonor son per ella lo veures supeditada á la vergonya política d' una colla de pesseteros.

El *Correo Español* de Madrit, exposa 'l modo y forma ab que contestarien al mensatge de MacKinley, si fossin poder los carlistas:

«Donar los passaports al ministerie yankee en Madrit; enviar á Cuba tots los barcos de guerra útis; relevat al general Blanco y enviar de nou al general Weyler ab encàrrech d' organizar forsas de desembarch pera la Florida; expulsar immediatament del territori cubá, á tots els súbdits nort-americans; Don Carlos renunciaría á la llista civil pera destinatarla als gastos de la guerra.»

«Ademés, en cas necessari, el primer soldat que aniria á la guerra seria don Carlos, el segón don Jaume y el tercer don Alfons, perque en los moments supremes en que perillan 'l honra y la dignitat de la patria, es precis posar en la balansa de la fortuna la corona, el cetro y la espasa pera posar á salvo 'l honor de la bandera nacional.»

Vetaquí un programa valent, digne y resolt enfront del mesquí, rastrer y débil que normalisa 'l de nostres infotunats governants.

Que 'l país jutgi, que trihi y que veigi qui es el programa que compendia 'ls desitjos del verdader poble espanyol.

Y pera que 's veigi qui es el que avuy dirigeix los destins de nostra desgraciada patria y 'l que manega las cireras del contribuyent, en la proxima senmana publicarem un número extraordinari en el que cantarém las glorias de don Mateu en una hermosíssima auca *ratolinesca*, dividida en 42 cuadros originals de nostre company don J. Jutglar.—SAID.

FUETADAS

A Redacció de LO MESTRE TITAS desitja que 'ls nostres estimats lectors passin unas felissas Pascuas, y que no sigan aquetas las últimas que celebrin en aquesta vall de llàgrimas.

Que Deu ens protegesca de la fiera lliberal y que 'l gall 'ls aprofiti.

L' Aguinaldo ha dit al govern:—Jo 'm sometria si 'm faciliteu recursos.

O més ben dit.—¿Quán m' en doneu de la meva sumició?

A l' Aguinaldo y al general Primo me 'ls represento com dugas peixateras que 's regateijen una cipia.

L' honor d' Espanya es ja materia cotisable. Y, ¡alante!

En Weyler ha fet una visita als Marqués de Cerralbo y Mella.

D' aixó en treuen punta alguns maliciosos. No, *chicos*, no; podeu per ara dormir tranquil; deixeuvs de càbalas y de camàndulas.

Que encare restan bons caballers en aquesta hidalga terra.

Per lo que 's veu, vosaltres desconeixeu lo que es la cortesia.

¡Sabatas!

Sembla que 'l senyor Falqués en la cuestió dels arquitectes y mestres d' obras, està disposat á jugarse 'l última carta á favor dels últims.

La cosa 's comprén fàcilment; entre 'ls mestres, un arquitecte, per burro que sigui, es rey.

Y 'ls arquitectes potser l' hi ensenyarián cóm s' han de fer las *montanyas del Parch*.

Y d' altres cosas que ignora.

Se salvó la Patria.

El triumvirat Pantorrillas, Comas y Collasso, y en García Víctori, que avuy es el que talla 'l bacallá, no s' entenen de feyna per arreglar las actas de diputat pera las próximas eleccions.

Los lliberals del carrer nou tenen la ventatge de que no 's cansan.

Perque en Pantorrillas els porta á coll.

¡Redimonil! ¡cóm van las cosas á Espanya! Figúrinse vostés que s' ha arrivat á falsificar la dimició d' un alcalde de aquesta província.

Considerin vostés la sorpresa del mentat alcalde, al trobarse que *en virtut de la seva dimició* un altre 's presentava á recullir la vara.

¡Mosca!—dirísa el bon senyor. ¡Si jo no he dimitit!

—¡Ara, alal al carrer, noy, que aquí ja hi sobras.

¡Quina barra!

Per estranyesas, Barcelona.

¿Que plou? Donchs veureu als carros del ajuntament com els falta temps per regar.... sobre mullat.

¿Que 'l temps es sech y 'l vent us ompla de pols els ulls?

Donchs, no trobareu una *regadora* ni á tiros.

En cambi, ¿es alcalde aquell senyor de la son? Donchs, ell ja 's cuya de espalhar la plassa real perque li portin en coche.

¿Es alcalde en Coll y Pujol? Donchs, lo que es devant del Dorado, podeu anarhi á las palpantas.

Y ja veureu com en Collasso 's fará empedrar devant de casa seva.

Mes, ben mirat, aixó es just.

Si cada vinticuatre horas nombressin alcalde y cada hú fes arreglar lo seu carrer, al cap del any tot Barcelona seria nova de trinca.

Mes, ho acaparen tres ó quatre y bona nit.

M' acaban de dir que ab motiu de certa *cerracina*, l' alcalde d' una població hont 's consum y fabrica molta llana, 's veurá empapelat dintre pochs días.

¡Ojal ilustre sabadellés. ¡Ojal que jo tinch bon nás.

NADAL

Galls, ví bó, neulas y turro.

Ja n' es vinguda la gran diada, lo jorn més digne, jolíu y sant; ja sols se senten per la encontrada, tendras canturias al Bell Infant.

¡Nadal! ¡Oh festa, bella y hermosa quant suspirada n' ets de debò! Si el bon catòlic carinyo et posa, no es pas que ho fassi may pel turro.

Per turronadas, bons galls y nyéulas, tan sols te volen los lliberals; tot lo deliri de aquests nyéulas, es, contentarne bé sos caixals.

Y ab tal gentussa ¿quif s' hi acompaña si tan sols pensan ab lo rebost y al fondo abisme tiran l' Espanya mentres procuran fé 'l seu agost?

Ni sols pensarho de demanalshi ideals nobles, ni convicció; sense reparos, podeu parlarshi de son bell fidol, que 's diu, turro.

Per xo t' anyoran, bella diada lo jorn més digne, jolíu y sant; tan sols suspiran la turronada, sens voler veuret un fi més grant.

Tots ells, olvidan las cosas santas per atracarse bé ab bon afany; de turronadas.... se 'n menjan tantas,... que 'ls mals de ventre, duran tot l' any.

Jo, senyor Mestre, soch de brometas: pro, si me indigno contra del dols, es, perque es dia de panderetas; puig de las mévas, ja hi tret la pols.

Als condeixables, jo els hi demano, gresca sens límits, piramidal; ja 'm poden creure; no 'ls entabano, que aixó, ens ho dicta nostre ideal.

A tots, desitjo Pascuas felissas, y recomano bé á mon lector, que ab castanyolas ben cantadissas, brotin gays coples del fons del cor.

Puig si es vinguda la gran diada, lo jorn més digne, jolíu y sant, que sols se sentin per la encontrada dolsas canturias al Bell Infant.

¡Ojal, com cantan, chors numerosos, tendras rondallas al Jesuset! ¡Veyéu com l' ayman, tan carinyosos, voltirejantne son pessebre!

¿Qui son aquests, que aixís celebren la dolsa festa de goix y pler? ¿Qui son, digáume, que tan se alegran sempre joyosos y ab cor sencer?

Son los que ostentan en lo seu lema y en son principi, lo nom de DEU; y de esperanza, n' es son dilema, que 'l vent escampa per tot arreu.

Com que sa Causa, n' es Causa santa, prest victoriosa tots la veurém y en altra anyada, sent ja triunfanta.... novas canturias entonarém....

Y en sent tornada la gran diada lo jorn més digne, jolíu y sant, tots los carlistas de la encontrada, desde 'l més mínim fins al més grant, tots, enlayrantne vers al empiri gays remembrances y planys del cor, veurém d' Espanya, fins al deliri vitorejarne á son Salvador....

PEPET DE LAS POMAS.

DE RE INSTRUCTIVA

«Sálvese quien pueda».

ETAQUÍ una expreció famosa y que prompte ressonará per los àmbits de la Espanya y retrunyirà ab horrorós estrépit per los pobles extrangers. La nostra patria vullguda, temps ha que batega pera sortir del temporal que l' amenassa; mes jay! no ho logrará; que sas forças, molt poques, van de recules cada dia y en lloch de aumentar y adquirir preponderancia mimvan de una manera considerable, fins que ja del tot extingidas, sucumbirà la nació que 'ns ha esset mare, y sos fills deixarán de poguer per tals considerarse. Allavores serà 'l plorar; allavores lo dolor que ja fa temps 'l cor nos roseja, matarà los sentiments que altres jorns nos alegraren y posará en son lloch la negra tristesa que assassina.

¡Ay de nosaltres que aquestas prediccions s' afec- tuin y que 'l destí de nostre patria 's realisi! Las grandesas que en las fullas de la Historia se registran fugiran del famós llibre del temps y las generacions que han de previndre se ocuparán únicamente de las miserias que á nostra terra ofegaren. ¡Quin dolor tan intens no sentirá nostra ànima al ficsarse en semblants desastres!

Y aixó es lògich que sucesuera si 'l horitzó de la patria no s' aclareix; per avuy no pot pas presentar-se de manera mes tenebrosa. ¿Y nosaltres fills d' Espanya, que l' hem aymada sempre, deixarém, poguent evitarlo, que sucumbeixi y 's destrossi la patria ahont varem naixer y no provarém de oposar las forças que 'ns assisteixen á las embastidas dels causans d' aqueixos? ¿No voldrém nosaltres que los veniders fills d' Espanya esclamín ab veu alta "benhaja aquells dels nostres passats que mos lliuraren de veurens avuy abatuts per la deshonra y la miseria y conseguiren posar á nostre patria altre volta en son esplendor y en sa grandesa?" Sí, es cent mil vegadas preferable escoltar dels que previnguen paraulas de alabansa á que de sos llabis ne surtin vituperis y maledicçions. Per aixó avuy tenim l' encarrer de evitarlo; los que en la actualitat nos considerém fills bons y per lo tant heréus de lo bò que encar te Espanya, hem de estar continuament á 'l aguayt de lo que fassen los homes que la governan y esser promptes á contrarestrarlos y estalviar nous días de dolor á la terra que 'ns es mare. Avuy ja casi las entranyas de la pobre Espanya están gastadas de tan plorar y sos ulls, no trovan llàgrimas ab que ferho quan novas penas venen á engroixir las moltes que ha temps passa.

Donchs sí, á la manera que un capitá de barco fa 'l crit que en apurats cassos s' acostuma y sa veu ab gran estruendo arriba á oídos dels passatgers y marineria y tots á la una se precipitan febrosos en busca de una post ab que salvarse, així mateix estém ja dintre de nostra patria. Los homes que la guian per lo camí de la existencia, se veuen faltats de elements y medis ab que salvarla y salvarse, y esperan solsament la senyal darrera pera cridar, no ab veu de agonía que tortura y mata 'l cor, sino ab so de indiferència que assassina: "salvis qui puga"

Un jorn, la nostra pobre Espanya era considerada per tots los poders de la terra com la primera potència de Europa, puig los fets de tots sos fills l' en feyan digne. Las heròiques hassanyas dels seus passats Monarcas, l' engrandiren devant los ulls del univers enter y las sevas proeses servían de model y admiració á tots los pobles. Avuy tot al revés; tant sols nos resta la gloria de contar á 'n els vivents los fets dels nostres avis!

Avuy la pobre Espanya se trova endogallada y quatre homes vils y mercenaris l' arrossegan pe 'l llot de la vergonya y de la deshonra y s'en serveixen pera tapar las seves prevaricacions y asquerosas malifetas, que totes junes al ensembs que 'ls converteixen en reos de lesa patria, condueixen á la ruina y denigració més horrorosas. Per aixó, degut á aqueixos fills que assassinán á sa mare patria, veuremno prompte enfangats fins á la nou del coll y no tardarém gayre á trovarnos en la pitjor situació que veures puga si lo remey que's necessita no arriba prest per evitarlo. Aquest ens ha esset promés y de segur ja 's prepara pera que quan sia 'l hora estiga prompte á nostre alcans. Tan aviat com per nostres oïdos ressoni la veu de á salvarse qui pugui, nosaltres los carlins nos aprestarem pera lograr lo salvament de la nau es-

panyola encar que sia precís pera alcansarho derramar la sang que 'ns dona vida á cambi de mirar á la patria ennoblida y exaltada y de acariciar per sempre mes la idea de que la Historia que de aquí en avant tingui, podrá be compararase ab la que d' altres temps conserva y que los monarcas que la regnén serán dignes émuls de aquells que ab valentia conseguiren posar lo penò de nostra terra en lo lloch preminent d' entre 'ls altres païssos.

Ja ho sabeu, donchs, carlins de tota Espanya; estigueu promptes á secundar lo crit de salvació que á no tardar ens portará lo vent de las montanyas, transmetentnos la veu poderosa del august Proscript que regna en nostres cors y que encare que apartat de la seva aymada Espanya se ficsa continuament en sas desditxas y espera ab ansietat la ocasió mes oportuna pera acudir á salvarla. La bandera del noble Senyor serà la post en que podrém agarrarnos lo dia del horrorós naufragi, post benaurada que aixafarà totas las vilesas dels que han desgobernat aquesta terra, quan acobardits y espantats per la extenció dels seus fracassos llençaran al espay las paraulas tan esglayadoras de "sálvese quien pueda."

JON MOQUIR FAT-GAFAS.

LLISSÓNS SENMANALS DE GRAMÀTICA

TENCIÓ, estimats deixebles; es necessari que grabeu be en vostra imaginació y en vostre enteniment, aquestes llissóns de gramàtica, puig per any nou penso comensar las de geografia, y llavors veurém si realment 'l Africa comensa ó no en los Pirineus.

La Preposició es una paraula invariable que serveix per expressar las diversas relacions que existeixen entre dos paraulas, es dir, las circunstancies de temps, de lloc, d' objecte, de causa, de medi y d' ordre.

Quan jo dich, per exemple. *Portém PROP de tres anys de guerra EN Cuba, PERA venir al fi á concedir lo que se 'ls podía haver donat al principi; y tot PER la ineptitud dels que manan,* enuncio quatre circumstancies, que no puch emitir sens quatre preposicions: 1.ª, una circumstancia de temps, (tres anys) expressada ab 'l aussili de la preposició PROP; 2.ª, una circumstancia de lloc (Cuba) expressada per medi de la preposició EN; 3.ª, una circumstancia de objecte (pera venir al fi á concedir) expressada per la preposició PERA; y 4.ª, la causa del mal, expressada ab la ajuda de preposició PER.

—¿Haveu sentit, noys? Donchs, tú, Titella posa'm un exemple, y espavílat.

—Donchs, allá vá, senyor Mestre: *Després que un soldat ha lluytat AB valor en Cuba, se 'l premia ab una cama de fusta y un ull de vellut, y que demani caritat.*

—Vamos, Titella, t' esplicas com un Castelar. Dígam'en un altre.

—EN una ciutat molt gran hi ha una mes gran pescatera, que professa als braus carlins un carinyo..... de pantera.

—Titella, no continuïs; 'm dono per enterat. Té, aquí tens un carmetlo de rosa. Llepa, noy, llepa.

—Deu l' hi pagui, senyor Titas.

—Silenci, noys, y continuém. S' anomena complement, ó régime de preposició, la paraula que la segueix y que l'hi es necessaria pera completar la significació. Y si dihem: *Hi ha gobernants que 's portan de tal modo, que van directament cap al,* enuncio una idea incompleta pero si jo anyadeixo la expreció *infern,* aquesta paraula completa la idea..... d' una manera exacta.

Aném ara á la conjunció. Aquesta es el vincle que uneix un membre d' una frase á un altre membre. Se divideixen en copulativas, disyuntivas, adversativas, condicionals, causals, continuativas, comparativas y finals.

—Senyor Mestre, aixó ja son massas *tivas.* —Calla, Titella, y escolta. Son copulativas, las que juntan sensillament unas paraulas, com son: *y, ni, que.*

—Posa'm un exemple, Titella.

—Encare que en Pere y en Pau digan que no, D. Carlos serà Rey; y ben aviat.

—Bravo. Las disyuntivas, son las que denotan divisió ó alternativa entre 'ls cassos com: *ò, ú, ja.*

—A veure, Titella, un exemple.

—*Ja* siga per la debilitat, *ja* siga per l' embrutiment de certos personatges, ab paraulas ó fets no deixan los yanks de insultarnos.

Las conjuncions adversativas, denotan oposició ó contrarietat entre las cosas, com son: *mes, pero, quan, encare, be, sino, ja, que,* etc. Dígam, Titella, alguna cosa sobre 'l particular.

—En Romero vol ser lo *Manaya* d' Espanya, pero son verdas. S' espera ab ansia la coronació d' Alfonso XIII, *mes.....* altra feyna hi ha. Sort que declarar la guerra als Estats Units es cosa pelaguda, *sino,* en Sagasta ja ho hauria fet. Si fos necessari per salvar l' honor d' Espanya, *encare* seria capás en Moret de fer de matxo de bast.

—Prou, Tilella, que ha passat l' hora y la escudella estaría cobada.

Abur, reys de la Quica. Que us aprofithi 'l gall y cuidado á enfitarvos de turróns.

EN LA NIT DE NADAL

—No sents, pastoreta, los àngels com cantan com si celebressin alegres festins?
Aqueixas veus dolsas que 'ls ayres animan
eno semblan llençadas per los querubíns?
No sents, pastoreta, qu' es dolsa eixa música?
Sembla que ressona allá..... en Betlém....
—Pastoret, correthi. Jesús, lo Messías
acaba de naixer; pastoret, corrém.
—Ah! no vull anarhi, pastoreta hermosa,
sens que l' hi presenti un jay del remat.
—També jo oferirli vull una ovelleta.
—Alegrems, pastora, que Jesús es nat!

R. NIUBÓ Y AYMERICH.

CONVERSACIÓNS DE POBLE

Pel carrer.

RACIAS á Deu, que la guerra de Filipinas está acabada.

Dona 'n gracies á Deu; porque aixó es una obra meritoria, mes, per lo acabament de la guerra, es dir, si vols ferho després de concedit lo benefici, espera uns quans días mes, per que 'l cel està molt núvol encare....

—Pero, home, si á la senyora mare de don Alfonso, li han comunicat la nova y portada de sos bons desitjos, fins volía fer lluminarias y traurer drapets al balcó; quan los ministeris y demés públichs edificis á tots los han posat de festa, be hem de contar que será certa....

—Lo que tinc de dirte es que esperis uns quans días, puig has de tenir present que 'l senyor Primo es molt amich del ídem y podría ser que 'n resultés un de senser y verdader.

—Mira que seria el colmo....

—Parlas com si tinguessim un govern acostumat á no dir mai cap mentida. Pensa ab aquell adagi antich, *ets mes embusterò que la Gaceta.* Lo que toca per mí, puch assegurararte que 'ls governs de avuy al dia mai m' han merescut la mes petita confianza.

—Bueno, donchs esperém.

—Sí y ab rezel sempre.

En lo Centre.

—No sé si aniré equivocat pero aixó de que cert personatje catòlich de Madrid haigü tingut tanta presa per felicitar al govern per la notícia, ab rezel donada per lo senyor Primo, de la pau de Filipinas pera lo dia 27, no 'm sembla pas prou bé, porque 'm fá lo mateix efecte que si fos lo president de un comité fusionista.

—Per mes que tot fill de mare es dueno de sas accions, quan no perjudican á un tercer, tampoch m' ha semblat prou bé á mí, porque la respectabilitat

DE DON CARLOS DE BORBÓN

3·50 pessetas

Pe 'ls de fora, més 0·50 pta. per certificat y franqueta.

tat de la seva persona y més que tot, son elevat caràcter, no es convenient que sigui exposat a fer una plancha per mes que en aquest mon, diu que dels plachats ne son los bens de la terra.

—Aixó res més ho demostra tant, com los fets reals que 's veuen; puig comensa á mirar y contemplarás, que los que portan la roba interior neta com una patena, 's quedan sempre á casa y altres que per sobre la portan planchada, se volen enfilá, de grahó en grahó, fins al terrat.....

—Ademés hi há un altre causa que afavoreix al dit personatge y es, las ordres que 's diu varen rebre sá pochs días de Roma.....

—Doncas, no diguis més; ell ha volgut ser lo primer de cumplirlas.... ja está entés.

De visita.

—¡Hola Orelletes! sí que vens rebé. Tú que saps moltes cosas de las que 's diuhen pel mon, ó sigui de estisoradas de carrer, ens enterarás de la imprecio que ha fet lo concert donat en San Francesch el Gran, de Madrid.

—Oh! n' he sentidas de tota mena y moltas.

—Ja farás el favor de contarne unas quantas joy!

—Allá van las que 'm raccordan:

1.ª Aviat acabaré per no creure ab res dels homens, puig si per naix ó per nefas, no 's pot donar un concert profà en un teatro, allá va qui facilita la Catedral.

2.ª ¡Que 'n fan de fàstich las cosas del mon! ¡Y encara dirán que 's pert la fe!

3.ª ¡Debia ser un concert de primera! fins hi aná la familia felis y una caterva de famelichs, fusionistas exclusivament. ¡Així m' agrada! qui la pagui que la gosi.

4.ª Diu que molts esclamavan, jllástima que reunit aquest local tan bonas condicions, no s' haigin representat las principals escenes de Sansón y Dalila. En Moret y donya Emilia, hauríen fet molt bons papers....

5.ª No hi ha més, avuy per viurer, s' ha de ser de la época; ¿los temps y certas personalitats demanan transijir? donchs, transijim; porque que diguin lo que vulguin, en transijir estriban las grans dots cívicas y desvirtuadas.

6.ª Lo que es jo, no hi hauria pas anat; primer porque per mí es una profanació del sant Temple y segón, porque tinch temor de Deu y hauria pensat que Deu m' havia de castigar.

7.ª Diu que hi hagué una respectable personalitat, que encantada de las boníssimas condicions acústicas que te lo local ahont se celebrá lo concert Saint Saens, li ocorregué la felis idea de convertir dit sagrat lloch, en sala de concerts.—Es molt difícil lograrho en pau—digué un interlocutor.—De més difícils en pau y contents se n' han logradas y s' en lograrán si Deu no envia prompte una tempestat que tot ho esmicoli.

—Ja 'n sé més, pero no 'm recordan.

—Y á tú Orelletes ¿qué te 'n sembla? puig 'm consta que tú ets d' aquells que procuras sempre no faltá á la Lley de Deu.

—Jo miro, escolto y m' entristeixo, prego per los morts y per los vius y sobre tot que Deu tingui compació de nosaltres, porque 'l mon me sembla que torna als temps del paganisme y en los altars de Jesucrist hi veurém prompte ¡Ave María Purísima! horripilants figures, pero figures d' or, vestidas de bitllets de Banch....

L' ORELLETES.

¿EH, QUE SI?

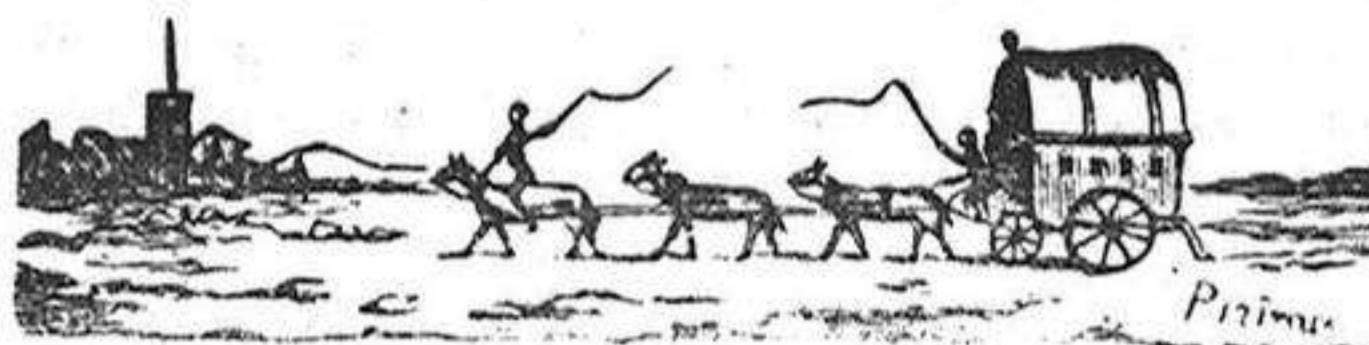
No 'm negareu condeixeables, qu' es bonich veurer penjar de 'ls cirers, las cireras; de las alzinas, aglans.... en fi, fruys de totas classes, ja siguen dolsos ó amarchs,verts ó negres ó vermellos, siguen cendrosos ó blancks, de quans arbres hermossejan los nostres jardins y camps. També crech que 'ns avindrém si de hermosos batejar vull, tots aquells llums que penjan, sobre tot en grans ciutats, en totas las cantonadas, en plassas, al cap d' un pal, y en algunas portaladas de botigas ó palaus; quals llums son fets d' una cosa que 's diu electricitat y segons com, s' anomenan

incandescents ó arch voltaich

—Es molt bonich tot aixó!...
{Oy que sí, companys aymats!
Mes, soy que també ho seria,
y moltíssim més encar
vostre goig aumentarfa,
si al passar per dintre 'ls camps
y per pobles y per vilas
y carrers de grans ciutats,
trobessim que fruys y llums
s' han metamorfossejat
y hont hi havia 'ls uns y 'ls altres
vegessim que están penjant
en lloch de 'ls primers.... masóns
y en lloch de llums.... liberals?

EN POLVIS.

Desembre 1897.

CARTAS DE FORA

Castellar, 19 de Desembre de 1897.

Senyor MESTRE TITAS: Gracias á la amabilitat y benevolencia de 'ls patróns de la casa ahont estich acullida, y als cuidados que m' han prodigat las celebratás médicaus de aquest poble, confío que á no tardar podré abandonar lo llit y continuar teixint la tela que tinch comensada.

Durant lo curs de la meva enfermetat he rebut inequivocables proves del carinyo que 'm te la gent de aquest poble; puig ha quedat demostrat ab l' interés que han pres per mí, desde 'l macu, home sensill, hasta las personas de grans coneixements y desahogada posició y particularment las que forman part del element oficial y militar.

Lo mosquit segueix portarse 'm de la manera més digne; havent caigut tan ab gracia de la senyora y de aquellas ninas que cantan ab tanta armonia, que sempre voldrían tenirlo al costat.

No obstant, un dia, ab verdader sentiment meu, va tenir una petita cuestió ab l' amo, per suposarli aquest que tant ell com jo ens burlavam d'els de casa seva y la cosa podia haver tingut consecuencias si la bona senyora, sempre amant de la pau, no hi hagués pres part dientli:

¡Home! ¡home! no sé com ets; ¿qué 't pensas que tothom es com tú, que hasta et burlas de las monjetas que merjas? Comensa per esmenarte de las brometas que acostumas á fer moltas vegadas, sigas menos burleta y no donarás motiu de que ningú 's cui de nosaltres, y la nostre filla no passará disgustos ni plorarà per culpa teva.

Devant de aquestas rahons paregué que l' home va regoixir que la seva amable senyora estava acertada y desde aleshoras lo mosquit y l' aranya som tractats encara ab més consideració y carinyo que avançis, haventnos fet prometre que 'l primer dia que puga aixecarme del llit, dinarérem tots junts á la taula de tan exemplar matrimon y fillets, celebrant una grant festassa.

De tot lo tindrà al corrent, la seva

ARANYA.

**

Manresa, 18 de Desembre de 1897.

Estimat senyor MESTRE: Tothom sab que hi han homes que, per haber esguerrat la carrera, no fan res de bó en tota la seva vida.

Y aixó es lo que 'ls passa á certa gent d' aquí á Manresa. Me refereixo als que redactan los dos Diarios locals, y particularment lo de Avisos, orga vergonyant dels possiblistas.

Los quals han volgut sentar plassa d' escriptors, y tots sos fets estant posant de relleu que l' ofici que deurian exercir fora 'l de marmanyeras.

De lo qual resulta qu' ara son una calamitat y si ocupessin lo lloch que 'ls pertoca serian lo non plus ultra.

Perque, en quant á baladrejar y vendre las peras á cuarto, no hi ha qui 'ls passi la má per la cara.

Desde que 's presentaren al públic no s' han preocupat d' altre cosa que de cantarse la canya los uns als altres y treure 'ls drapets al sol l' un dia sí y l' altre també.

Y han arrivat sas disputas á un nivell tan baix y personal que, sino s' han dit lo nom del porch, s'han fet gracia de cosas pitjors y han mitxansat entre ells frases més crues.

De modo que molt temps endarrera, lo nostre senyor Bisbe 'ls envia una carta (qu' aquells mateixos periódichs publicaren) pera que no moguessin tan guirigay y s' acabés tanta xerradera.

Pro, com que sempre la cabra tira al monte, han continuat maltractantse y malmetentse tan llastimosament, que ni bons pels gats se deixan.

Y tant y tant dura aquest espectacle que ja fastigueja una mica massa.

Ab aixó, senyor MESTRE, ja ho sab. Si sapigués may per aquí á Barcelona alguna plassa vacant de marmanyera ó peixatera, y millor encara d' algú altre ofici que fos propi ben de xafarderas, pensi ab Manresa.

O, més ben dit, ab los redactors del Diario de Avisos.

UN DEIXEBLE.

**

Alentorn, 15 de Desembre de 1897.

Respectable senyor MESTRE: Ab pocas paraulas vaig a contari la burrical costum d' uns quans joves, curts de gambals, d' aquest poble, que 's creuen ser molt esquilats per que llegeixen La Campana y La Esquella, y en cambi desconeixen lo que son bons modos, decencia, y educació.

Aquests tontos, á pesar de que cada dissape 's fan tonder, á la barberia, la llana del clatell, no es pas possible acabar ab sa burricarfa.

Al diumenge al matí, sens dignarre anar á Missa, perque diuhen que aixó fa tonto, se reuneixen á la plassa, fets uns micos; ab pan y toros, la gorra de rata, ab botinas de morro punxagut y un caliquenyó als morros, se disposan á marxar cap al mercat d' Artesa, movent molta xaranga, proferint blasfemias, fen ximplerfas y parlant indecentment.

A la tornada, mouhen gran xibarri, escandalisant á la població, y així passan lo diumenge com unas bestioletas, sens que 'ls seus pares, que deurian cuidar dels fills que Deu va donarlos, evitin que 'ls seus fills fassin el bestia de semblant manera.

¡Quànta deixadez criminal dels pares!

LATA-PALO.

**

La Granada, 18 de Desembre de 1897.

Molt aymat senyor MESTRE TITAS: Encare que no tinch l' honor de coneixel personalment, m' atreveixo á dirigirli aquestas ratllas pera enterarlo de algunas cosetas que passan per aquí, y al mateix pera que vosté, qu' es aymant de la moralitat y bonas costums, tingui la bondat de fernes una visita y esgrimir lo seu caragolat látigo sobre l' esquina de certs personatges que passan la major part del temps en unas casas y altres, contant cuentos y rondallas, olvidant així la seva obligació.

Es lo cas, senyor MESTRE, que en aquest poble y sos entorns, no 's parla mes que d' una plaga que ha invadit aquesta comarca, es dir d' una pandilla de bandolers que 'ns te espantats de debò. Aquesta pandilla ha realisat algunes hassanyas en lo vehí poble de San Pere de Riudevilles, assaltant algunes casas y donant proves de que son mestres en l' art de fer correr l' unglia. Fins avuy no s' ha pogut donar ab ningú dels que la componen, no obstant de que en aquest poble, ja sia per la seva elevada situació, desde hont se domina tot lo Panadés, ja per lo bon furt de la Bassa-pedrera, ha sigut agraciat ab una esquadra composta de nou ó deu barcos al mando d' un capitá que, segons tinch entés y parlant un llenguatge ff, s' anomena Pedra, persona de moltas simpatias dintre la comarca, aixó si, pero d' alta moralitat.... á la moderna.

A la tal esquadra li succeixrà, sens dupte, lo mateix que á la nacional que sempre te barcos en disposició de fer ayguas, no movense de la Bassa-pedrera, y per lo tan, no podentse dedicar á la captura de aquests filibusters que corren per aqui, s' entretenen fent exercicis de guitarra, pandero y castanyolas.

Continuaré donantli compte de tots los sucessos que tinguin lloch en aquest poble, en tant queda á sus ordres lo seu servidor y deixeble.

UN LLACSO DEL CAMPANAR.

XARADA

Vos prometo que ala forman
ma primera y ma tercera;
ma segona sols es de
y mon tot no es Adela.

CLAUDI-NAL.

TARGETA

LOLA TESOLLADO

SEBA.

Formar ab aquestas lletras lo nom de tres poblacions catalanas.

UN DEIXEBLE TARRASSENCH.

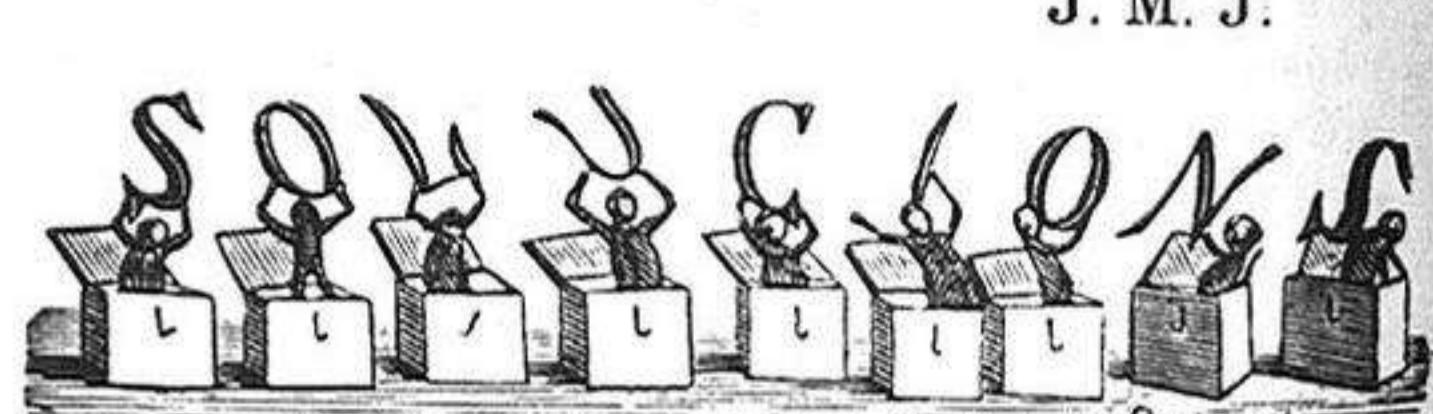
GEROGLIFICH

:: + COR

R I

— AVAN SA SA

J. M. J.

Xarada: Garibaldina.

Geroglifich: Com mes liberal, mes carcaml.

Geroglifich comprimit: Jefe.

Establiment Tipogràfic, carrer de Casanova, 13.